

opengespleten laatste larvenhuid. De pop is eveneens behaard en onder het microscoop

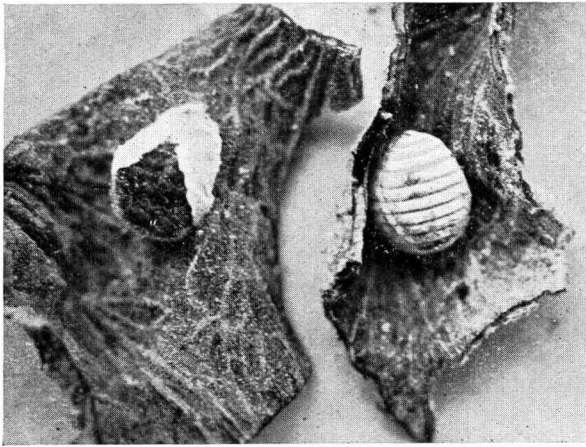

Fig. 5. *Pseudococcus*-achtige larve van het O. L. Heersbeestje uit de *Styrax*-gallen. Links: Pop daarvan, ten deele verborgen onder de opengespleten laatste larvenhuid ($\times 5$).

blijkt, dat de larve (althans in het oudste stadium) ook een fijne, dichte beharing draagt. De was wordt vermoedelijk afgescheiden door z.g. washaren; dat zijn in dit geval korte, stevige haren met veel brederen voet dan de overige haren, waartusschen ze onregelmatig verspreid staan. Het hier beschreven O. L. Heersbeestje treft men in beide galvormingen aan.

Voorts bevinden zich buiten op (voor zoover ik het heb kunnen nagaan nooit in) de gallen kleine wantsen, een Capside (*Camptobrochis*?, fig. 6), waaraan we zeer waarschijnlijk ook wel aphivore neigingen mogen toekennen.

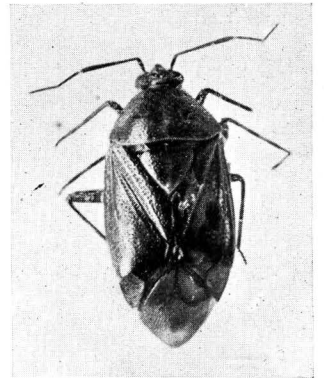

Fig. 6. Capside (*Camptobrochis*?), vermoedelijk ook een vijand van de *Styrax*-Aphiden ($\times 6\frac{1}{2}$).

De volwassen Capside is een 5 — 5½ mm lang en donkergekleurd insect, de kleur der larven is daarentegen veel meer in overeenstemming met die van de gallen zelf. Zoowel de volwassen als de jonge wantjes zijn levendige beestjes en snel in hun bewegingen.

Het heeft me steeds verwonderd, dat ik bij de gallen nooit mieren heb waargenomen, die toch anders nog al gauw er bij zijn om bij een luizenkolonie te gast te gaan. Wat hiervan de oorzaak is, is momenteel nog een raadsel voor me. Het bovenstaande moet slechts als een voorloopige mededeeling beschouwd worden; later hoop ik nog eens uitvoeriger op deze *Styrax*-gallen en hun bewoners terug te komen.

Medan, Maart 1931.

J. C. VAN DER MEER MOHR.

KORTE MEDEDEELINGEN

Het oplichten van vuurvliegjes.— Nu dit verschijnsel nog al belangstelling vraagt in De Tropische Natuur is het misschien van belang mede te deelen, dat ik behalve het *gelijktijdig* oplichten, ook meermalen een telkens terugkerende *golvende* oplichting heb gadegeslagen. Het oplichten ging daarbij van boven naar beneden en niet in omgekeerde richting. Ik nam dit jaren geleden waar in een zijtak van de Siak-rivier en ook in eenige kreken langs de zeestraten in de eilandengroep bij Bengkalis.

Het was een mooi en fantastisch gezicht, vooral daar bedoelde zijtak bij den ingang met tientallen van lange smalle lappen was behangen, ter verdrijving van booze geesten. Die lappen, die als vaandels aandeden, werden ook telkens zwak mede verlicht, wanneer het licht beneden aankwam.

Het oplichten geschiedde in en aan over het water hangende kruinen.

D. VAN MULLEM.

Polygonum-vegetaties in de tropen.— Dr DANSER heeft onder dezen titel in dit tijdschrift (XVI, 1927, 28-35) de vegetatievormende *Polygonum*-soorten besproken. Op den laatsten Papandajantocht, die ik dit jaar in de maand Mei ondernam, was ik zoo gelukkig nog een soort als vegetatievormer te zien optreden, namelijk de forsche *Polygonum paniculatum*. Op bijgaande foto ziet men 2 open plaatsen in het *Vaccinium*-bosch, schijnbaar vlakten, tegalans, in werkelijkheid flauwe hellingen, bedekt met manshooge wildernissen van bijna zuivere boengbroen, *P paniculatum*. Ze bevinden, zich in het ravijn van de Tjibeureum Gedé ongeveer op gelijke hoogte met het kraterveld en zijn vanaf den Tegal Boengbroen in de diepte te zien. De vegetatie is bijna zuiver, hier en daar ziet men een enkele stengel van *Polygonum chinense* of een jonge loot van de varen *Histiopteris incisa*. Het bosch eromheen is ongeveer 5 à 10 meter hoog, en bestaat voor het allergrootste deel uit *Vaccinium varingifolium*, *Eurya*, *Podocarpus imbricata* en *Rhododendron retusum*.

Iedere bezoeker van de hut Kandangbadak op den Gedé moeten daar wel de groote hoeveelheden boengbroen zijn opgevallen, doch van een zoo groote uitgestrektheid als op den Tegal Idjo (deze groene vlakten als tegenstelling tot de gele grasvegetatie) is daar geen sprake.

Tegal Idjo, ravijn van de Tjibeureum Gedé, G. Papandajan, ± 2200 m b.z.

[Foto Van Steenis.]

VAN STEENIS.

Slangenbeten.— In zijn mooi boekje over de Javaansche gifslangen behandelt KOPSTEIN de mythe der snake-stones. Als eenige mogelijke werking noemt hij het opzuigen van het gif onmiddellijk na de beet en ook deze werking noemt hij slechts theoretisch. Overigens beschouwt hij alle verhalen over de slangenstenen als humbug. Waarschijnlijk zal hij daarom belangstellen — en met hem vele anderen — in onderstaanden brief, overgenomen uit The Indian Forester, August 1930:

Cure for snake bite.

Sir, I beg to relate my experience of a snake bite for information of your readers. I was bitten by a poisonous snake on a toe of my left leg at about 9 o'clock on the night of the 26th March last. I had the leg bandaged and applied potassium permanganate at once; I felt the effect of the poison as high as the thigh in 4 or 5 minutes. I then had to lie down. At about 2 o'clock in the night a man who knows how to treat cases of snake bite appeared and uttered his mantras for about an hour and assured me that the poison would not rise up in my body. He then went away to bring his johar-mohar — poison-sucking stone.

I was feeling intense pain all the while, and took away the bandage to make an end to it. In the morning the man appeared with his johar-mohar, washed it in fresh milk and applied it to the wound. The stone stuck to the place for about five hours unmoved by ordinary jerking or pulling. After this I felt relieved of the pain.

13th April 1930.

P. N. ROY.

Forest Ranger, Kulsì, Assam.

Misschien dat de heer ROY genegen zou zijn, nadere inlichtingen te verschaffen. Want als er wat waar is van de verhalen over slangensteen, dan zou zeer zeker de menschheid gebaat zijn door meer exacte gegevens hieromtrent.

Manado.

F. STEUP.

Het zou van belang zijn alle berichten, zooals de voorgaande van P. N. ROY in de The Indian Forester, te verzamelen, om te laten zien, dat feitelijk nergens de uitwerking van een „slangensteen” overtuigend beschreven wordt. ROY spreekt slechts van een „poisonous snake”! Maar welke soort? Welke specialist heeft die slang gezien en op naam gebracht? Niets bewijst den beet van een gifslang.

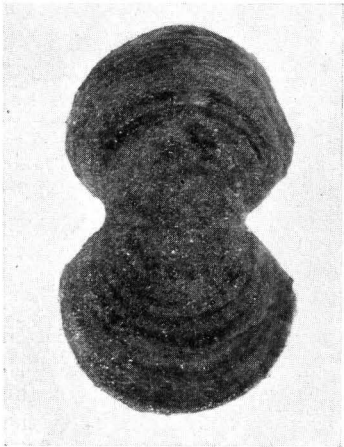
„The effect of the poison” kan b. v. het gevolg zijn van den beet van een groeftandige Colubride (zie de „Gifslangen van Java” p. 129 vv.) of het gevolg van de afsnoering, resp. de behandeling met kalium permanganicum („potassium permanganate”). Zuiver psychisch kan een slangenbeet — door schok — zelfs den dood veroorzaken; in Britsch Indië moeten — ten gevolge van vrees — zelfs sterfgevallen voorkomen zijn na den beet van een onschuldige hagedisje (*Mabuia*). Zelfs als ROY inderdaad door een gifslang gebeten was, is het nog steeds de vraag, of de genezing post of propter, d. i. na of door de „therapie” tot stand kwam.

In 1930 ontmoette ik een Britsch Indischen slangenbezweerder, die mij een slangensteen wilde verkoopen. Ik vroeg hem mij eerst de uitwerking te laten zien. Hij wilde zich toen laten bijten door een *Zamenis mucosus*, een volkomen onschuldige soort. Vervolgens stelde ik hem voor dit liever te laten doen door een mooie, groote cobra, die hij ook bezat. Daar bedankte hij voor en verdween.

Als de occulte slangensteen inderdaad een gunstige uitwerking bezat, waarom sterven er dan ± 20.000 of meer mensen aan slangenbeet? Waarom krijgt nooit de specialist zoo iets te zien? We weten bij ondervinding, dat deskundigen nooit een kans krijgen, dergelijke vreemde waarnemingen te doen.

F. K.

Het wandelende paddenstoeltje. — Vlak voor mijn verlof vond ik dat eigenaardige dingetje. Ik heb er in het kort iets over medegedeeld in den laatst verschenen jaargang van dit tijdschrift; gemakshalve kan ik den lezer dus daarnaar verwijzen. Ik sprak toen de meening uit, dat we misschien wel met een nieuwe *Hypophrictoides*-soort te doen zouden hebben, omdat het door mij gevonden huisje een eenigszins anderen vorm vertoonde dan het door ROEPKE beschreven huisje van *H. dolichoderella*. Nu, na mijn verlof, moet ik echter wel gelooven, dat het dezelfde soort zal zijn geweest. Het rupsje leefde nog bij mijn terugkomst en had ondertusschen zijn huisje vergroot; thans bleek dit geheel den vorm te hebben aangenomen van het huisje van *H. dolichoderella* (verg. bijgaande afbeelding met fig. 2 uit mijn vorig stukje). Helaas is het rupsje thans dood gegaan, zoodat het definitieve bewijs nog niet geleverd kan worden; we zullen daarom nog eens naar deze „paddestoeltjes” moeten gaan zoeken.

Huisje van de volwassen of bijna volwassen rups van *Hypophrictoides dolichoderella* uit Deli ($\times 2$).

Op één feit wil ik echter nog even de aandacht vestigen. ROEPKE schrijft nl., dat bij *H. dolichoderella* vergroting van het huisje plaats vindt door toevoeging van fijngekauwde bladsubstantie. Normaliter zal dat ook wel zoo gebeuren, maar te Medan kon dat toch onmogelijk het geval geweest zijn. Het rupsje is nl al den tijd in een glazen schaal (petri-schaal), waarin zoo nu en dan wat mierenbroed gestopt werd, opgesloten gebleven. Vergroting van het huisje heeft bij het Delische exemplaar dan ook uitsluitend plaats gehad door toevoeging van spinsel, excrementen en fijngekauwde chitine van de slachtoffers van het rupsje. De grootste lengte

van het huisje bedraagt 23 mm, de grootste breedte 14 mm; deze afmetingen zijn iets grooter dan de grootste door ROEPKE opgegevene. Voorts is ook komen vast te staan, dat de duur van het rupsstadium bij den Delischen vorm van *H. dolichoderella* minstens 10 maanden bedragen heeft.

Medan, 12 Maart 1931.

J. C. v. D. M. M.

MEDEDEELINGEN VAN DE VEREENIGING

Afdeeling Besoeki. — Het bestuur bestaat thans uit de volgende heeren: Dr J. C. 's JACOB, voorzitter, H. HEMKEN (Directeur M. U. L. O.), secretaris en H. KOOIJMAN, Penningmeester.